

**PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA NA LEKCJACH BIOLOGII
Z HIGIENĄ I OCHRONĄ ŚRODOWISKA**
(po zmianach wrzesień 2019r.)

I. Przedmiotem kontroli, oceny i diagnozy osiągnięć edukacyjnych ucznia są:

1. Wiadomości i umiejętności - wg programu
2. Zaangażowanie w proces nauczania - uczenia się (aktywność).

II. Bieżąca ocena osiągnięć edukacyjnych uczniów odbywa się według skali stopniowej, zgodnie z opisem wymagań edukacyjnych z uwzględnieniem różnicowania na poszczególne stopnie szkolne i poziomy wymagań (podstawowy, ponadpodstawowy).

III. Ocena jest jawna zarówno dla ucznia, jak i jego rodziców.

IV. Na dwa tygodnie przed klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej nauczyciel informuje ucznia i jego rodziców o przewidywanej dla niego ocenie klasyfikacyjnej (w przypadku zagrożenia oceną niedostateczną, na miesiąc przed). Ocena proponowana może ulec zmianie w zależności od postawy ucznia w górę i w dół

FORMY I ZASADY KONTROLI

I. Metody pomiaru i oceny osiągnięć uczniów

➤ **Kontrola bieżąca:**

1. Odpowiedź ustna - ma formę indywidualnej rozmowy nauczyciela z uczniem, podczas której nauczyciel kontroluje i ocenia osiągnięcia dydaktyczne ucznia.

2. Wypowiedź pisemna:

- **Sprawdziany** („kartkówki”)
 - nie zapowiedziane, trwają 10-20 minut
 - obejmują materiał maksymalnie z 3 ostatnich **tematów lekcyjnych**, bądź z zadania domowego
 - w przypadku zgłoszenia przed lekcją nieprzygotowania, uczeń może odstąpić od pisania kartkówki bez konsekwencji oceny niedostatecznej

3. Praca domowa i lekcyjna ucznia:

- nauczyciel precyzyjnie i zrozumiale formułuje treść pracy domowej, obowiązkiem ucznia jest zapisanie jej w zeszyte przedmiotowym,
- prace domowe mogą być krótkoterminowe (do dwóch tygodni) i długoterminowe (wykonywane w okresie dłuższym).

4. Zeszyt przedmiotowy ucznia.

- obowiązkiem ucznia jest systematyczne i staranne (estetyczne i czytelne) prowadzenie notatek lekcyjnych w zeszyte przedmiotowym, nieprowadzenie notatek jest jednoznaczne z oceną niedostateczną za zeszyt.

5. Powtórzenie wiadomości

- uczniowie przed pracą klasową kończącą dział otrzymują od nauczyciela zestaw zadań powtórkowych, które mają obowiązek rozwiązać w ustalonym przed nauczyciela terminie. Nie rozwiązanie ich skutkuje oceną niedostateczną.

➤ **Kontrola końcowa – zakończenie działu**

- **Prace klasowe** - oceny z prac klasowych mają najistotniejszy wpływ na ocenę semestralną. Przewiduje się formy: test różnego typu zadań zamkniętych „typu maturalnego”, test wyboru, zadania na dobieranie, zadania alternatywnego wyboru typu prawda-falsz.

➤ **Powtórki do matury**

- uczniowie klas maturalnych, którzy zadeklarowali chęć zdawania biologii na maturze mają obowiązek zaliczyć na ocenę w klasie trzeciej cały materiał nauczania biologii w liceum. Powtarzanie materiału do matury odbywa się na zajęciach fakultatywnych pod kierunkiem nauczyciela. Po zrealizowaniu na

fakultetach określonej partii materiału uczniowie zgodnie z podanym przez nauczyciela harmonogramem zaliczają dany materiał na ocenę. Uczniowie nie uczestniczący w zajęciach fakultatywnych mają obowiązek przygotować się do powtórek we własnym zakresie i zaliczyć je na ocenę z pozostałymi uczniami wg harmonogramu. Oceny z powtórek wpływają na ocenę końcową z biologii. Jeśli uczniowie zadeklarowali chęć zdawania matury z biologii w trakcie trwania semestru, mają obowiązek zaliczenia wszystkich zaległych sprawdzianów powtórzeniowych do końca roku szkolnego.

II. Nadobowiązkowe formy aktywności uczniów

Ocenie podlegają następujące formy aktywności:

1. Aktywność na zajęciach
 - zajmowanie stanowiska, wyrażanie opinii
 - pracę w grupach
 - poszukiwanie materiałów związanych z bieżącymi tematami lekcji
2. Prace dodatkowe
 - opracowanie prezentacji multimedialnej – samodzielne przedstawienie prezentacji oraz zainteresowanie nią słuchaczy
 - wykonanie pomocy dydaktycznej, gazetki szkolnej
 - aktywność szkolna.
 - aktywność pozaszkolna - udział w olimpiadach i konkursach, projektach np. MAM PUM

III. Kryteria oceny

A. Wypowiedź ustna:

Celujący - odpowiedź samodzielna i poprawna, wykracza poza obowiązujący program nauczania, wskazuje na szczególne zainteresowanie ucznia przedmiotem, zawiera własne przemyślenia i oceny.

Bardzo dobry - odpowiedź wyczerpująca, zgodna z programem, swobodne operowanie faktami i dostrzeganie związków między nimi.

Dobry - odpowiedź zasadniczo samodzielna, zawiera większość wymaganych treści, poprawna pod względem językowym, nieznaczne kłopoty w operowaniu wiedzą przyrodniczą.

Dostateczny - odpowiedź niesamodzielna, uczeń zna podstawowe fakty, ale potrafi je interpretować i dobrać właściwe przykłady tylko przy znacznym ukierunkowaniu ze strony nauczyciela, trudności w uogólnianiu i wnioskowaniu.

Dopuszczający - odpowiedź niesamodzielna, uczeń zna elementarne fakty, ale nie dokonuje ich analizy nawet przy znacznej pomocy nauczyciela, brak umiejętności uogólniania i wnioskowania, istotne błędy w posługiwaniu się terminologią.

Niedostateczny - odpowiedź nie spełnia wymagań podanych wyżej kryteriów, brak elementarnych wiadomości.

IV. Ewaluacja osiągnięć uczniów:

W procesie ewaluacji osiągnięć uczniów, oprócz czynności zakwalifikowanych do wymagań podstawowych i ponadpodstawowych należy uwzględnić umiejętności uniwersalne, czyli ponadprzedmiotowe, tj:

- pozyskiwanie informacji z różnych źródeł
- krytyczną ocenę informacji pochodzących z różnych źródeł
- przetwarzanie informacji z jednej formy zapisu w inną
- interpretowanie, uogólnianie i wnioskowanie
- uzasadnianie opinii i sądów
- wartościowanie działań człowieka dotyczących spraw zdrowia, środowiska i wykorzystywania badań biologicznych
- prezentowanie swojej wiedzy w formie ustnej i pisemnej

V. Narzędzia oceniania i gromadzenia informacji

W przypadku sprawdzianów pisemnych przyjmuje się skalę punktową przeliczaną na oceny cyfrowe wg kryteriów:

100% - 96% - ocena **celująca**

- 95% - 85% - ocena **bardzo dobra**
- 84% - 70% - ocena **dobra**
- 69% - 55% - ocena **dostateczna**
- 54% - 40% - ocena **dopuszczająca**
- 39% - 0% - ocena **niedostateczna**

VI. Zasady oceniania uczniów

1. Informacje o terminie, formie i zakresie planowanych sprawdzianów podawane są z tygodniowym wyprzedzeniem.
2. Ostatnia zaplanowana pisemna forma sprawdzania wiadomości nie może odbyć się później niż 2 tygodnie przed radą klasyfikacyjną.
3. Jeśli uczeń z przyczyn losowych nie może napisać sprawdzianu w określonym terminie, ma obowiązek uczynić to na najbliższych konsultacjach – sam zgłasza się do nauczyciela.
4. Poprawy prac klasowych odbywają się na zajęciach konsultacyjnych zgodnie z harmonogramem nauczyciela.
5. Uczeń ma możliwość poprawiania **oceny z danej formy sprawdzania** wiadomości **jeden raz**, w ciągu dwóch tygodni od rozdania pracy. Pracę klasową można poprawiać tylko jeden raz.
6. Uczeń, który pisze niesamodzielnie pracę klasową, otrzymuje ocenę niedostateczną bez możliwości jej poprawiania.
7. Ocenę z kartkówki uznaje się za poprawioną, w momencie zaliczenia pracy klasowej obejmującej treści z danej kartkówki. Ocena niedostateczna z kartkówek i odpowiedzi świadczy o niesystematycznej pracy.
8. Uczniowie mogą raz lub dwa razy w semestrze (w zależności od liczby godzin lekcyjnych w tygodniu) zgłosić **nieprzygotowanie do lekcji**, sporządzając na przerwie listę nieprzygotowanych osób i wręczając ją nauczycielowi zaraz po wejściu do klasy. Uczeń zgłaszający nieprzygotowanie uczestniczy w pełni na zajęciach lekcyjnych. Osoba, która spóźni się na zajęcia nie może zgłosić nieprzygotowania. Nieprzygotowanie ucznia, który reprezentował Szkołę (np. w konkursach, zawodach sportowych), jest usprawiedliwiane na prośbę nauczyciela – opiekuna.
9. Uczeń po nieobecności w szkole **ma obowiązek uzupełnić braki** i być przygotowanym na zajęcia. Uczeń ma prawo zgłoszenia nieprzygotowania i jest zwolniony z pisania sprawdzianów, kartkówek i odpowiedzi ustnej w ciągu trzech dni po nieobecności usprawiedliwionej trwającej:
 - 1) co najmniej tydzień – z przedmiotów, z których zajęcia odbywają się raz w tygodniu,
 - 2) co najmniej trzy dni – z pozostałych przedmiotów.
10. Maturzyści zdający maturę z biologii mają **obowiązek zaliczenia na ocenę materiału powtórkowego** do matury w wyznaczonym przez nauczyciela terminie. Oceny z powtórek wpływają na ocenę końcową.
11. O wynikach matur próbnych uczniowie powinni być informowani nie później niż dwadzieścia jeden dni roboczych od przeprowadzenia próbnego egzaminu.
12. Uczniowie **nieobecni w szkole w dniu konsultacji** nie mają prawa przystępować do poprawiania prac klasowych w tym samym dniu.
13. Ocena semestralna i końcoworoczna **nie wynika ze średniej ważonej** z dziennika elektronicznego - jest wypadkową: postawy i zaangażowania – czyli stosunku do przedmiotu oraz rezultatu – czyli informacji o poziomie zdobytej wiedzy i umiejętności wyrażonej w ocenach cząstkowych. Średnia ważona ma jedynie charakter orientacyjny.